

Anvisning vid värmebölja

Dokumenttyp	Version	Dokumentet gäller för	Datum för fastställande
Anvisning	2.0	Vård och omsorg i Falkenbergs kommun; omsorgspersonal, legitimerad personal och chefer.	2019-06-11
Revideringsansvarig		Revideringsintervall	Reviderad datum
MAS/MAR på Socialförvaltningen		Varje år eller vid behov	2023-05-16
Dokumentansvarig (funktion)		Uppföljningsansvarig och tidplan (se punkt 5)	
MAS/MAR		MAS/MAR	Vid behov

Innehåll

1. Syfte	2
2. Koppling till lagstiftning och andra styrdokument	2
3. Anvisning	3
3.1 Riskgrupper	3
3.2 Råd och checklistor för chefer och vård- och omsorgspersonal	3
3.3 Rutiner vid meddelande från SMHI om höga temperaturer	4
4. Definitioner och avgränsningar	5
5. Ansvar och uppföljning	5

1. Syfte

Med ett förändrat klimat får vi räkna med både en stigande medeltemperatur och att värmeböljor blir vanligare. Genom att förbereda vård- och omsorgsverksamheter inför sommarvärmen så går det att minska ohälsa och dödlighet orsakad av värmeböljor.

Höga temperaturer kan vara farligt för alla, men särskilt sårbara är riskgrupperna äldre, kroniskt sjuka, personer med funktionsnedsättning, små barn och gravida samt personer som tar viss medicin. Därför är det viktigt att arbeta förebyggande.

2. Koppling till lagstiftning och andra styrdokument

- Patientsäkerhetslagen 2010:659
- Hälso- och sjukvårdslagen 2017:30
- Folkhälsomyndigheten: [Värmeböljor – vägledning till handlingsplaner — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)
- SMHI [Varning för höga temperaturer | SMHI](#)

3. Anvisning

3.1 Riskgrupper

Ihållande värme kan medföra olika stora risker för olika individer beroende på deras hälsotillstånd. Grupper med nedsatt förmåga att reglera kroppstemperaturen eller att reagera på risker är särskilt sårbara. Riskgrupperna vid värmebölja är:

- **Äldre.** Äldre personer har sämre temperaturreglering än yngre. De kan ha nedsatt förmåga att känna törst, och har oftare kroniska sjukdomar. Vissa mediciner som är vanliga bland äldre kan ge allvarliga biverkningar vid höga temperaturer. Värmerelaterade dödsfall hos äldre beror oftast på en försämring av befintlig grundsjukdom eller cirkulationsrubbingar. Att bo ensam, att vara sängliggande eller inte kunna ta sig ut på egen hand har också samband med ökad dödlighet vid värmebölja.
- **Kroniskt sjuka.** Vanliga kroniska sjukdomar som hjärt-kärlsjukdom, astma och KOL förvärras kraftigt av värme. Njursjukdom, demens, diabetes och psykisk sjukdom ökar risken för hälsoproblem till följd av värmeböljor.
- **Personer med funktionsnedsättning.** Vid en psykisk funktionsnedsättning kan det vara svårare att uppfatta risker och tolka kroppens varningssignaler. Även vid fysisk funktionsnedsättning kan kroppens signalsystem vara satt ur funktion. Personer med fysisk funktionsnedsättning kan behöva praktisk hjälp.
- **Små barn och gravida** kan vara särskilt känsliga när det blir varmt. Små barn har oftast inte helt utvecklat sin förmåga att svettas. Mycket små barn kan oftast inte flytta sig själv ifrån värmen och är därför beroende av vuxnas hjälp. Gravida har en viss risk att föda för tidigt.
- **Personer som tar viss medicin.** Vissa mediciner påverkar kroppens anpassning av cirkulation och vätskebalans till höga temperaturer. Det gäller bland annat vätskedrivande eller antidepressiva läkemedel och neuroleptika.

3.2 Råd och checklistor för chefer och vård- och omsorgspersonal

För chefer

Genom att förbereda verksamheten inför sommarvärmerna går det att minska ohälsa och dödlighet orsakad av värmeböljor. Folkhälsomyndigheten har tagit fram några förslag på steg att vidta för dig som är chef eller arbetsledare inom vård och omsorg.

Inför sommaren är det viktigt att sprida information om beredskap för värmeböljor till alla anställda och gå genom vad som behöver göras innan sommaren kommer.

Information till våra brukare och personal ska spridas om sårbarhet för värme och vad som kan göras för att avhjälpa den. Det handlar om att informera flera grupper, till exempel:

- Kommunens egen personal inom vård och omsorg samt privata utförare.
- Närstående.
- Förklara för vårdtagarna att en värmebölja kan vara en särskild händelse som kräver omprioritering av arbetet och att vissa planerade insatser därför kan behöva senareläggas.

Här nedan finns råd och tips på till exempel utbildningsmaterial (kort film) och en tydlig checklista för omsorgspersonal:

1. [Till chefer/arbetsledare inom vård och omsorg - planera vård och omsorg inför värmeböljor \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-sjukvarden/utbildning-och-utveckling/utbildningsmaterial/planera-vard-och-omsorg-infor-varmeboljor)
2. Enkel och tydlig checklista för omsorgspersonal finns på sid 2 i *faktabladet för omsorgspersonal* – som länkas till här nedan:

För omsorgspersonal

[Råd vid värmeböljor till personal inom vård och omsorg \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-sjukvarden/utbildning-och-utveckling/utbildningsmaterial/planera-vard-och-omsorg-infor-varmeboljor)

För sjuksköterskor och legitimerad personal

[Råd vid värmeböljor - särskilda råd till läkare, sjuksköterskor och annan legitimerad personal \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-sjukvarden/utbildning-och-utveckling/utbildningsmaterial/planera-vard-och-omsorg-infor-varmeboljor)

3.3 Rutiner vid meddelande från SMHI om höga temperaturer

När prognoserna visar att temperaturen når 26°C eller mer tre dagar i följd, skickas en förhandsinformation till ansvariga inom vård och omsorg via länsstyrelserna och kommunerna, för att öka beredskapen. Denna förhandsinformation skickas till ansvarig TIB (tjänsteman i beredskap) på Länsstyrelsen Halmstad. TIB meddelar Räddningstjänst väst, som då informerar Kommunens Kontaktcenter på kontorstid. Vid andra tider på dygnet och helger har Räddningstjänst väst en larmkedja och lista att följa på chefer och andra personer de ska kontakta som är i beredskap i de berörda förvaltningarna i kommunen.

SMHI:s varningssystem för värmebölja:

Meddelande om höga temperaturer skickas ut när dygnets högsta temperatur förväntas ligga mellan 26 och 30 grader Celsius under tre dagar i följd.

Gul varning - En gul varning utfärdas om dygnets högsta temperatur förväntas uppnå 30 grader Celsius eller mer under tre till fyra dagar i följd.

Orange varning - Orange varning utfärdas om dygnets högsta temperatur förväntas uppnå 30 grader Celsius under fem dagar i följd. Orange varning kan också utfärdas om dygnets högsta temperatur förväntas uppnå 33 grader minst tre dagar i följd.

4. Definitioner och avgränsningar

Anvisningen gäller för riskgrupper beskrivna ovan, vid värmebölja.

OBS! Vid samtidig risk för smittspridning;

se ”Anvisning för användning av portabla fläktar och luftkylare (AC) i vård och omsorg på Säbo och i ordinärt boende vid värmebölja och vid risk för smittspridning” i HSL-handboken.

5. Ansvar och uppföljning

Chefer ansvarar för

Att förbereda verksamheten inför värmebölja och uppföljning efter.
Att anvisningen är känd och efterlevs.

Sjuksköterskor

Följa gällande anvisning och arbeta utefter Folkhälsomyndighetens råd och insatser vid värmebölja.

Omsorgspersonal

Följa gällande anvisning och arbeta utefter Folkhälsomyndighetens råd och insatser vid värmebölja.

MAS

Att anvisning vid värmebölja finns tillgänglig i HSL-handboken.
Att anvisningen är känd.
Revidering av anvisning.